

SDP Valtuustoaloite – Ensihoidon johtamisjärjestelmän henkilöstöresursseja on lisättävä
198/00.02.04.00/2022

Turvallisuuden ja varautumisen lautakunta 17.08.2022 § 26

Lisätiedot vs. va. Pelastusjohtaja Ville-Petteri Pulkkinen puh. 013 330 4516

Päätösehdotus vs. va. Pelastusjohtaja: Pulkkinen Ville-Petteri

Lautakunta antaa alla olevan selostuksen mukaisen vastauksen valtuustoaloitteeseen ja lähettää sen edelleen aluehallitukselle.

Päätös Hyväksyttiin.

Selostus Valtuustoaloitteessa esitetään kahta muutosta pelastuslaitoksen nykyiseen toimintaan. Ensinäkin valtuustoaloitteessa ehdotetaan, että pelastuslaitoksen ensihoidon ammatilliseen esimiestyöhön lisätään ensihoitomestareita. Esityksen mukaan ensihoitomestari tulisi perustaa pelastuslaitoksen jokaiselle toiminta-alueella. Toiseksi aloitteessa esitetään, että ensihoitoasetuksen mukaista ensihoidon kenttäjohtajatoimintaa vahvistettaisiin siten, että ensihoidon kenttäjohtajia olisi kussakin työvuorossa kaksi. Tällöin työssä olevat kenttäjohtajat voivat huolehtia ensihoidon päivittäis- ja tilannejohdosta.

Osana pelastuslaitoksen ja terveys- ja sairaanhoitopalvelujen toimialueen toiminta- ja taloussuunnittelua vuodelle 2023 toimialueiden johto on sopinut resurssien kohdentamisesta siten, että ensihoidon kenttäjohtajien määrää kasvatetaan neljällä viranhaltijalla. Tällöin 24/7 akuuttikeskuksen yhteyteen pysytään perustaan vaativien tilanteiden yksikkö (VATI), jossa työvuoronsa aikana toinen kenttäjohtajista työskentelee yhdessä lääkärin kanssa. VATI-yksikkö mahdollistaa muun muassa lääkäri kentälle - protokollan toteuttamisen ja ensihoidon tilannejohtotoiminnan. Ensihoitoasetuksen mukainen kenttäjohtajatoiminta toteutetaan tilannekeskusympäristöstä. Toiminta käynnistetään nykyisiä resursseja uudelleen kohdentamalla.

Ensihoitajien ammatillisen esimiestyön vahvistaminen pelastuslaitoksessa on tarpeellista. Tällä varmistetaan ensihoitotoiminnan laatu ja ensihoitajien ammatillinen tuki. Pelastuslaitokseen on vuoden 2022 aikana lisätty ensihoidon ammattilaisia esimiestehtäviin kolme henkilöä ja pelastuslaitoksen on muodostunut tätä kautta uusi tehtävä (ensihoitomestari / alueen ensihoitovastaava). Toimintaa on tarkoitettu kokeilla vuoden 2022 ajan. Mainitut kolme tehtävää on järjestetty pelastuslaitoksen resursseja uudelleen kohdentamalla. Kokeilujakson jälkeen arvioidaan se, missä muodossa ensihoitomestari-toimintaa laajennetaan jatkossa. Nykyistä laajempi toteutustapa edellyttää ensihoitopalveluun kohdennettua lisärahoitusta.

Aluehallitus 26.08.2022 § 99

Lisätiedot	Pelastuspäällikkö Esko Hätinen, puh. 050 358 0821
Päätösehdotus	Hyvinvointialuejohtaja Leivonen Kirsi: Aluehallitus päättää: 1. merkitä tiedoksi Turvallisuuden ja varautumisen lautakunnan antaman vastauksen 2. käsitellä valtuustoaloitteeseen annettavan vastauksen 3. antaa vastauksen aluevaltuustolle ja esittää että aloite todetaan loppuun käsitellyksi
Päätös	Anna Puruskainen-Saarelainen esitti, että asia palautetaan turvallisuuden ja varautumisen lautakunnalle uudelleen valmisteluun. Eila Heinonen kannatti Anna Puruskainen-Saarelaisen esitystä. Aluehallitus päätti yksimielisesti palauttaa asian turvallisuuden ja varautumisen lautakunnalle uudelleen valmisteluun. Aluehallitus evästi lautakuntaa tarkastelemaan, onko tarve täytettävissä sisäisin järjestelyin olemassa olevin resurssein, kiinnittämään huomiota muutosten kustannusneutraaliuteen sekä antamaan selvityksen muutosten kustannuksista ja aikataulusta. Merkittiin pöytäkirjaan, että Anna Puruskainen-Saarelainen poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn jälkeen.
Selostus	SDP:n valtuustoryhmä jätti aluevaltuuston kokouksessa 9.5.2022 otsikossa mainitun valtuustoaloitteen. Hallintosäännön 93 §:n mukaan aloite on lähetettävä aluehallituksen valmisteltavaksi. Aluehallitus päätti kokouksessaan 6.6.2022 (§ 53) lähettää valtuustoaloitteen Turvallisuuden ja varautumisen lautakunnan valmisteltavaksi. Turvallisuuden ja varautumisen lautakunta antoi asiaan edellä olevan vastauksensa aluehallitukselle kokouksessaan 17.8.2022 (§ 26).

Turvallisuuden ja varautumisen lautakunta 08.09.2022 § 37

Lisätiedot	Pelastusjohtaja Markus Viitaniemi puh. 050 511 8342
Päätösehdotus	va. Pelastusjohtaja:

Lautakunta täydentää vastaustaan SDP-valtuustoaloitteeseen seuraavasti ja lähettää sen edelleen aluehallitukselle:

Pelastuslaitoksen johtamisjärjestelmää vahvistetaan vaihtoehtomallin kaksi mukaisesti perustamalla pelastuslaitokselle kolme ensihoitomestarin tehtävää.

Johtamisjärjestelmän vahvistamisesta aiheutuvat 20.000 euron lisäkustannukset tulee huomioida pelastuslaitoksen ensivuoden rahoituksessa.

Päätös

Hyväksyttiin.

Selostus

Yhtymähallitus palautti ensihoidon johtamisjärjestelmää koskevan asian jatkovalmisteluun turvallisuuden ja varautumisen lautakunnalle. Alkuperäisen pohjaesityksen mukaisesti todetaan, että ensihoitajien ammatillisen tuen vahvistaminen on pelastuslaitoksessa tarpeellista.

Pelastuslaitoksen johtamisjärjestelmän yleisesittely

Pelastuslaitos jakautuu seutukunnittain toiminta-alueisiin ja toiminta-alueen tehtäviin kuuluu pelastustoiminnan, ensihoitopalvelun ja onnettomuuksien ehkäisyn palvelutuotannon toteuttaminen. Pelastusasemat kuuluvat osaksi toiminta-alueita. Toiminta-alueet ovat Joensuun, Läntinen, Vaara-Karjala, Pielisen Karjala ja Keski-Karjala. Toiminta-alueella on johtamisressurssina palopäällikkö, joka rinnastuu Siun soten organisaatiossa palvelupäälliköksi.

Kullekin pelastusasemalle on nimetty vastaava viranhaltija. Pääsääntöisesti vastaava viranhaltija on ammattinimikkeeltään asemamestari. Asemasta vastaava viranhaltija on tähän saakka ollut pelastustoimen ammattilainen vähintään alipäällystään koulutettu. Viranhaltija on kokonaisvaltaisesti huolehtinut pelastusaseman toiminnasta, kalustosta ja henkilöstöstä. Huomattavaa on, että nämä tehtävät eivät ole hallinnollisia vaan viranhaltijan työtehtäviin merkittävällä tavalla kuuluu osallistuminen pelastustoimintaan ja erityisesti virka-aikana pelastustoiminnan toimintavalmiuteen vaikuttaa merkittävästi tämä ammattiryhmä. Pelastustoimen ammattilaisia tarvitaan lisäksi sivutoimisen henkilöstön harjoitus- ja koulutustoimintaa pelastusasemittain. Pelastuslaitoksen johtamisjärjestelmää rakennettaessa on otettava huomioon se seikka, että pelastuslaitoksessa tulee olla johtamisvalmius ympärivuorokauden. Tämä tarkoittaa sitä, että esimiestehtäviä tarvitaan toimintaan enemmän kuin muussa toiminnassa.

Ensihoitopalvelun siirtyessä muilta palveluntuottajilta pelastuslaitokselle vuosina 2004-2012 oli luonnollista, että asemalle sijoitetun ensihoitohenkilöstön esimiehenä toimivat ne henkilöt, jotka muutoinkin tarvittiin pelastustoimen tehtävien ja pelastusaseman toiminnan vuoksi. Tällä vältettiin kaksikertaisen johtamisjärjestelmän muodostuminen.

Yhdistetyn toiminnan haasteena on ollut se, ettei kaikilla asemasta vastaavilla ole ollut kokemusta ensihoitopalvelusta ja ensihoitajat ovat kokeneet tämän ammatillista tukea heikentävänä. Ensihoidon laadun varmistamiseksi jokaiselle pelastusasemalle on ollut nimettynä ensihoitaja, joka on toiminut pelastusaseman ensihoitovastaavana.

Kokonaisuutena on kuitenkin huomattava, että tällä menettelyllä on pystytty hoitamaan henkilöstön lähiesihenkilötoiminta eikä ensihoitopalvelun laajentuessa ole tarvinnut rakentaa kahta esimieslinjaa ammattiryhmille. Tämä on ollut olennainen osa pelastustoimen ja ensihoitopalvelun synergiaa.

Kokeilu

Vuonna 2022 aloitettiin kokeilu, jossa kaksi asemamestaritehtävää muutettiin sisällöltään sellaiseksi, että ne pystyttiin täyttämään muulla kuin pelastustoimen ammattilaisella. Kokeilulla pyrittiin turvaamaan asemien lähiesiemiestyötä, koska pelastustoimen ammattilaisia ei mainittuihin virkoihin saatu. Samalla haluttiin vahvistaa ensihoitajien ammatillista tukea toiminta-alueella. Käytännössä siis Kiteelle ja Juukaan valittiin määräaikaiset asemavastaavat, joiden tehtävään yhdistettiin alueellisen ensihoitovastaavan tehtävät.

Kokeilussa havaittiin, että tarvetta tälle toiminnalle. Samalla on selvää, että järjestely on vaikuttanut pelastustoimen tehtävien hoitoon ja sitä kautta heikentänyt virka-aikaista toimintavalmiutta.

Toiminnan vakiinnuttamisen vaihtoehdot

1. Pilotoinin vakiinnuttaminen pysyväksi käytännöksi

Ensihoitomestarin tehtävä ja kahden asemavastaavan tehtävät vakinaistetaan, jotka toimivat toiminta-alueella ensihoidon vastaavana. Ratkaisu on kustannusneutraali nykytilanteeseen verrattuna.

2. Pilotoinnin vakiinnuttaminen pysyväksi käytännöksi nykyisellä henkilömäärällä.

Ensihoitomestarin tehtävä vakinaistetaan ja kahden asemavastaavan tehtävänkuvat muutetaan ensihoitomestariksi. Ensihoitomestareiden tehtävänkuvat ja vastuut määritellään laaja-alaisesti toiminta-alueita suuremmiksi. Muutoksesta aiheutuu noin 20.000 euron lisäkustannukset vuodessa.

3. Pelastuslaitoksen jokaiselle toiminta-alueelle perustetaan valtuustoaloiteen mukaisesti viisi ensihoitomestarin tehtävää.

Ensihoitomestarin tehtävä vakinaistetaan ja kahden asemavastaavan tehtävänkuvat muutetaan ensihoitomestariksi sekä perustetaan lisää kaksi ensihoitomestarin tehtävää. Muutoksesta aiheutuu noin 135.000 euron lisäkustannukset vuodessa. Valtuustoaloitteessa ehdotettu

toimintamalli käytännössä tarkoittaa pelastustoimen ja ensihoidon esihenkilötehtävien eriyttämistä toisistaan.

Vaihtoehtojen kaksi ja kolme toteuttaminen edellyttävät että, pelastuslaitokselle kohdennetaan talousarvion valmistelun yhteydessä lisärahoitusta ensihoitopalveluiden johtamisjärjestelmän lisäresursointiin.